

# Punt de Vista

El Punt Avui expressa la seva opinió únicament en els editorials. Els articles firmats exposen les opinions dels seus autors.

## HERMES COMUNICACIONS SA

**President:** Joaquim Vidal i Perpinyà.  
**Consell d'Administració:** Lúcia Vidal i Juventench (vicepresidenta), Eduard Vidal i Juventench, Esteve Colomer i Font i Joan Vall i Clara.  
**Consell de lectors:** Feu-nos arribar les opinions, els suggeriments i les consultes que desitgeu sobre el nostre projecte editorial i els nostres productes a [conselldelectors@elpuntavui.cat](mailto:conselldelectors@elpuntavui.cat). Tots els contactes rebran resposta de la direcció.

**Direcció Executiva:** Joan Vall i Clara (conseller delegat), Xevi Xirgo (Informació General), Emili Gispert (Informació Esportiva i local), Toni Muñoz (Serveis), Josep Madrenas (Webs i Sistemes), Albert París (Comunicació), Miquel Fuentes (Administració i RH), Lluís Cama (Producció) i Ricard Forcat.

## Keep calm

Miquel Berga

## Flaires



**D**els cinc sentits potser l'olfacte és el que funciona amb mecanismes més subtils. Proust deia que –amb el sabor– l'olfacte és una de les ànimes que donen vida a “l'edifici immens del record”. Potser per això les relacions entre flaire i literatura han estat tan fecundes. El novel·lista Vicenç Pagès es declara col·leccionista de citacions sobre olors i les va aplegar en un minúscul volum, *Les olors en la literatura*. S'hi troben perles com aquesta de Prudenci Bertrana a *Josafat*: “Fineta venia d'ensumar el jaç d'aquell mascle poderós; portava els narius plens de sentors d'home.” Als narius hi ha continguda molta informació. I això és el que ha explorat un finíssim professor de literatura, John Sutherland, en una recent biografia d'Orwell basada en les fílies i fòbies de l'autor de 1984. Un tractat de nasocriticisme que Sutherland ha escrit per compensar la pèrdua del seu propi olfacte que va patir fa tres anys (coses que fan els acadè-

Gràcies a la cultura francesa de la mare, però, Orwell va heretar les relacions prolífiques del nas amb l'entorn

mics anglesos). A *El nas d'Orwell* l'obsessió ensumadora de l'escriptor hi és reveladora i brillantment disseccionada. Com que Orwell era fill de pare anglès i mare d'origen francès, l'autor comença per establir les diferències culturals entre França i Anglaterra en qüestions de nas. Hi evoca el virtuosisme flatulent del gran Joan Pujol, el nostre i cèlebre Petòman del Moulin Rouge. L'home que feia embogir els francesos amb la seva interpretació, dia rere dia, de *La Marsellesa* per via anal, de pet en pet. Un no s'imagina aquest espectacle a la puritana Anglaterra. A l'illa hi ha al·lèrgia als perfums i les pudors: prefereixen mortificar-se amb profilàctics banys d'aigua freda que són autèntiques declaracions morals, símptomes de la repressió olfactiva general. Gràcies a la cultura francesa de la mare, però, Orwell va heretar les relacions prolífiques del nas amb l'entorn. Gràcies a aquesta circumstància, el nas d'Orwell actua com un intens mecanisme narratiu que perfuma (i empudega) la seva literatura.



## La vinyeta

Fer



## Vuits i nous

Manuel Cuyàs

## El Maestrat viu

**G**ràcies a l'amistat amb en Joan Ferreres, que n'és, aviat sabré més coses del Maestrat que d'algunes comarques de Catalunya més pròximes. El Maestrat és aquella comarca de la província de Castelló que es troba enganxada al Principat, naturalment pel sud. Travesses el riu Sénia i ja hi ets. Té ciutats marítimes conegudes: Vinaròs, Benicarló, Peníscola... A l'interior, pobles i paisatges que mereixen una visita que ningú no fa perquè la comarca és de pas. De pas cap a on? Cap a València i Alacant, principalment. Joan Ferreres, que és historiador i pedagog, la coneix pam a pam, fins i tot amb els noms dels seus habitants actuals i remots, i no exagero: els seus textos divulgatius, molts de genealògics, ho certifiquen. Ell és representant de l'última gran emigració de la comarca: la causada per la gelada de la Candelera de 1956, que va mantenir els termòmetres a 20 sota zero uns dies. L'interior del Maestrat és agrícola i ramader i el fred va ser mortal. Alguns van anar a Castelló i València; uns altres, a Barcelona o fins i tot França. En altres ocasions semblants

“Una revista divulga la cultura d'una comarca que s'ha de conèixer

el contingent migratori s'havia traslladat a Tortosa, l'antiga ciutat de referència del Maestrat. Als anys cinquanta altres ciutats l'havien suplantada. La família d'en Joan Ferreres es va establir a Mataró. Ell va fer d'ensenyant d'institut. Va coincidir amb la Nuri, la meva dona, i d'aquí l'amistat.

Els del Maestrat són molt del Maestrat, principalment si no hi viuen. L'enyoren, hi tornen, el trepitgen, contribueixen a millorar-lo i divulgar-lo. L'enyor és un gran motor científic i literari. Divendres ens vam reunir al local de Vilaweb de Barcelona amb motiu de la presentació del primer núme-

ro d'*Empelt*, “revista de lletres i humanitats del Maestrat”. Més que una revista és un llibre. Sortirà un cop a l'any. Està tan ben feta i és tan rigorosa que la intenció és que tingui entrada a universitats d'aquí i de fora. També es va presentar el darrer número de la revista de València *Saó*, la més antiga en català del País Valencià, que dedica un dossier al Maestrat i que inclou una entrevista a Ferreres i un article del gran Martí Domínguez, vinculat a la comarca.

Sentint parlar del Maestrat amb tanta passió, penso en Menorca, el territori més estudiat del món, dic del món, pels seus erudits. La insularitat hi ha contribuït, com també a compactar els habitants, que no superen els del Maestrat, i a crear un món a part. Fa un parell d'anys vam ser conduïts per en Joan Ferreres al santuari de la Mare de Déu de la Salut de Traiguera, on se celebrava un acte literari impulsat per la gent de Maestrat Viu. Vostès hi han estat mai? Corrin. És el Toro sense elevació del Maestrat, el seu *omphalos*, el que ho explica tot. Després pugim a Sant Mateu, Benassal...